

Veelgestelde vragen coronavirus (COVID-19) Werkgevers

Dit document is voor het laatst herzien op 25 maart 2020

Inhoud

Vragen over de werkplek.....	3
Vragen over preventieve acties	5
Vragen over ziekteregeestaties	7
Verdere rechten en plichten.....	9

Disclaimer

Dit document is samengesteld door HumanTotalCare B.V. HumanTotalCare B.V. is de holdingvennootschap van de aan haar gelieerde vennootschappen ArboNed B.V., HumanCapitalCare B.V., Ba5 Zuidwest B.V. (Bedrijfsartsen5), Mensely B.V. en Focus Nederland B.V. Dit document bevat algemene informatie betreffende de meest gestelde vragen omtrent het coronavirus COVID-19 en is met zorg samengesteld op basis van de meest recente beschikbare informatie. U kunt aan dit document geen rechten ontleen. HumanTotalCare B.V. garandeert niet dat de informatie in dit document juist, volledig, bijgewerkt en vrij van schrijffouten is. HumanTotalCare B.V. en de aan haar gelieerde vennootschappen zijn niet aansprakelijk voor eventuele schade en kosten, van welke aard ook, die ontstaan door het gebruik van dit document. Verwijzingen in dit document naar websites van derden zijn uitsluitend ter informatie opgenomen. HumanTotalCare B.V. is niet verantwoordelijk of aansprakelijk voor de inhoud en het functioneren van deze websites.

Intellectuele eigendom

Alle rechten van intellectuele eigendom op of in verband met dit document berusten uitsluitend bij HumanTotalCare B.V. De informatie in dit document is uitsluitend bedoeld voor eigen gebruik, waaronder gebruik binnen uw organisatie. Het is niet toegestaan om (delen van) dit document te wijzigen of te bewerken, openbaar te maken, te vermenigvuldigen, te distribueren of tegen vergoeding beschikbaar te stellen aan derden, zonder uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van HumanTotalCare B.V.

Dit document kan als volgt wordt geciteerd: 'Veelgestelde vragen coronavirus (COVID-19) Werkgevers', HumanTotalCare B.V., versie 25 maart 2020.

Vragen over de werkplek

Welke werknemers moet ik weren van de werkplek?

Verdenking van het coronavirus bij een werknemer of zijn/haar gezinsleden is voldoende aanleiding om de werknemer van de werkplek te weren. De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) geeft aan dat werknemers met verkoudheids- of griepverschijnselen naar huis mogen worden gestuurd. Dit mag ook indien u eraan twijfelt of een werknemer deze klachten vertoont. U mag directief en bij herhaling melden dat personen die voldoen aan één van onderstaande punten tijdelijk niet welkom zijn en worden verzocht de werkplek niet te betreden. Herhaal dit bij ieder eerste contact en doe het verzoek om eventuele afspraken om te zetten in telefonische afspraken.

Weer iedere persoon van de werkplek die:

- milde luchtwegklachten (neusverkoudheid, hoesten, keelpijn) en/of koorts heeft.
- nauw contact heeft gehad met een persoon met luchtwegklachten en/of koorts (een zieke).

Nauw contact betekent:

- Het zich gedurende vijftien minuten binnen twee meter van een zieke bevinden.
 - Het delen van een leefruimte met een zieke.
 - Fysieke aanraking met een zieke (zoals handen schudden).
- de afgelopen veertien dagen is teruggekeerd uit het buitenland.

Als thuis blijven na nauw contact niet mogelijk is, zorg dan voor een individuele werkplek en laat deze werknemer contact met collega's vermijden. Maak de werkplek na gebruik door de desbetreffende werknemer schoon met reguliere schoonmaakmiddelen. Zodra deze persoon (beginnende) gezondheidsklachten heeft, is het dringende verzoek dat deze persoon in thuisisolatie treedt. Als een huisgenoot klachten heeft die erger worden (met koorts en/of benauwdheid) moeten alle huisgenoten zonder klachten thuisblijven. Ook dan kunnen deze werknemers, omwille van de gezondheid van andere medewerkers, het beste geweerd worden van de werkplek.

Mijn werknemer is besmet met het coronavirus (COVID-19), wat moet ik doen?

Als u een persoon heeft binnen uw organisatie die voldoet aan de casusdefinitie van COVID-19 van de WHO en/of vastgesteld besmet is door een arts of de GGD, adviseren we de volgende maatregelen:

- Stuur de desbetreffende werknemer direct naar huis; de werknemer mag terugkeren als hij/zij en diens gezinsleden, gedurende 24 uur volledig klachtenvrij zijn.
- Ventileer de ruimte(s) waar de werknemer is geweest gedurende een half uur.
- Reinig en desinfecteer alle contactoppervlakken (o.a. gereedschap, toetsenbord, trapleuningen, liftknoppen) met reguliere schoonmaakmiddelen.
- Overleg met de GGD en informeer uw arbodienst.
- Maak indien mogelijk een logboek van personen met wie de desbetreffende werknemer nauw contact heeft gehad (fysieke aanraking en/of binnen 2 meter gedurende 15 minuten). Maak altijd een afweging of het noodzakelijk is gelet op de bescherming van de (gezondheid van) uw werknemers om een logboek bij te houden en houdt bij het maken van het logboek rekening met de privacy van de besmette werknemer.
- Weer alle werknemers met wie nauw contact is geweest, indien mogelijk, preventief veertien dagen van de werkplek. Maak altijd een afweging of het noodzakelijk is gelet op de bescherming

van de (gezondheid van) uw werknemers om een contactonderzoek te doen en doe dit zoveel mogelijk anoniem.

- Doe een geanonimiseerde mededeling aan alle werknemers met:
 - een extra oproep alert te zijn op luchtwegklachten.
 - informatie over de door u genomen/te nemen maatregelen.
- Heb speciale aandacht voor zorgen bij kwetsbare werknemers en werknemers met een verhoogd risico.
- Overweeg bij veel onrust onder werknemers een kortdurende (preventieve) sluiting van de vestiging.

Wie behoren er tot de groep werknemers met een kwetsbare gezondheid?

Werknemers met een kwetsbare gezondheid (kwetsbare werknemers volgens de RIVM-definitie) hebben een verhoogd risico op een ernstig ziektebeloop als zij besmet raken met het coronavirus. Dit betekent dat zij vaker ernstige complicaties krijgen, een langere hersteltijd en een grotere kans op overlijden hebben. Deze kwetsbare werknemers moeten daarom extra beschermd worden tegen besmetting met het coronavirus: in de privé- en werksituatie. Kwetsbare werknemers moeten grote groepen en het reizen met het openbaar vervoer volledig vermijden. Onder deze groep vallen in ieder geval:

- Zwangere werknemers.
- (Chronisch) zieke werknemers.

Wanneer mag een zieke werknemer weer terug naar de werkplek?

Voor werknemers die ziek zijn geweest en die volledig zijn hersteld, geldt dat zij weer aan het werk kunnen wanneer ze 24 uur klachtenvrij zijn.

Als een werknemer zelf niet ziek is, maar een huisgenoot/gezinslid klachten heeft die erger worden (met koorts en/of benauwdheid) moeten alle huisgenoten/gezinsleden zonder klachten thuisblijven tot 14 dagen na het laatste onbeschermd contact met de zieke persoon. Zij mogen wel het huis uit voor noodzakelijke boodschappen.

Wanneer een persoon en diens gezinsleden binnen de incubatieperiode van veertien dagen geen ziekteverschijnselen ontwikkelen, is het aannemelijk dat er geen gevaar meer is op besmetting en kan de werknemer – met inachtneming van alle maatregelen en indien thuiswerken niet mogelijk is – terugkeren naar de werkplek. Echter, indien een gezinslid van de werknemer wel ziek wordt, begint daarmee de incubatieperiode van de werknemer opnieuw.

Terugkeer naar de werkplek van deze werknemers kan spanningen opleveren bij collega's. Besteed hier aandacht aan, onder andere door werknemers vooraf te informeren en gerust te stellen. Schakel waar nodig de hulp in van externe professionals zoals een bedrijfsarts en/of bedrijfsmaatschappelijk werker via uw arbodienst.

Vragen over preventieve acties

Kan ik mijn werknemers nog laten reizen naar het buitenland?

De overheid ontraadt op dit moment alle reizen naar het buitenland (tenzij deze noodzakelijk zijn, het reisadvies geldt dus niet voor de transportsector en goederenvervoer) en maakt niet langer gebruik van de term 'risicogebieden'. Deze suggereert namelijk dat er nog veilige oftewel virusvrije regio's bestaan. Dit is momenteel niet meer het geval: de hele wereld heeft kleurcode oranje door de verspreiding van het coronavirus. De door overheden afgekondigde maatregelen hebben vaak vergaande consequenties voor reizigers. Houd er rekening mee, dat de omstandigheden in een land momenteel snel kunnen veranderen.

De overheid verleent [bijzondere bijstand in het buitenland](#) voor alle Nederlanders. Wij adviseren u om werknemers die terugkeren uit het buitenland gedurende 14 dagen na thuiskomst preventief te laten thuiswerken. Als u momenteel werknemers heeft die zich in het buitenland bevinden of die toch een noodzakelijke reis gaan maken, adviseren wij het volgende:

- Ga na of het noodzakelijk is dat werknemers nu worden teruggeroepen.
- Houd er rekening mee dat grenzen ad hoc kunnen worden gesloten, waardoor reizigers vast komen te zitten.
- Houd contact met werknemers die het buitenland bezocht hebben of bezoeken.
- Laat reizigers extra zorg besteden aan goede hygiëne en realiseer u daarbij dat hygiëneproducten niet meer overal ter wereld verkrijgbaar zijn.
- Houd rekening met onvoldoende beschikbaarheid van medische voorzieningen, dit wegens de te verwachte overbelasting van de (mogelijk onderontwikkelde) gezondheidszorg.

Is het zinvol om mijn werknemers preventief te testen?

Het is werkgevers niet toegestaan om te screenen met behulp van temperatuurcontroles en vragenlijsten. Dit vanwege juridische bezwaren vanuit de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) maakt een uitzondering voor werkgevers in de zorg. Zij mogen hun werknemers volgens de AP wel controleren op corona. De AP maakt hierbij niet duidelijk wat onder 'zorg' wordt verstaan. Waarschijnlijk betreft het hier alleen de curatieve zorgsector waar het noodzakelijk kan zijn voor werkgevers om hun werknemers te testen, bijvoorbeeld in ziekenhuizen. Een werkgever mag wel duidelijke instructies communiceren aan werknemers dat ze geacht worden met klachten passend bij het coronavirus zich niet op de werkplek te begeven.

Temperatuurmetingen aan de deur zijn overigens niet betrouwbaar. Het wordt veelvuldig internationaal toegepast met infraroodthermometers waarbij geen aanraking nodig is. Deze temperatuurmeting is echter pas betrouwbaar nadat de persoon in kwestie een half uur geacclimatiseerd is.

Voor de werknemer die de metingen afneemt geldt dat deze onnodig wordt blootgesteld aan veelvuldige contacten. U zou kunnen overwegen om deze werknemer te voorzien van beschermende kleding. Ook dat is ongewenst gezien de tekorten aan beschermende kleding in de reguliere gezondheidszorg.

Welke preventieve maatregelen kan ik nemen?

Hygiënemaatregelen

Het dragen van mondkapjes of handschoenen door werknemers die hier niet in getraind zijn, werkt niet beschermend. Er is zelfs bewijs dat deze middelen kunnen leiden tot meer verspreiding wanneer deze niet goed gebruikt worden.

Informeer werknemers over maatregelen ten aanzien van persoonlijke hygiëne:

- Hang mededelingen ter herinnering bij de ingang, lunchruimtes en toiletten.
- Raak zo min mogelijk de ogen, neus en mond aan.
- Hoest en nies in de binnenkant van de elleboog en gebruik papieren zakdoekjes, gooi deze na gebruik direct weg.
- Stel middelen beschikbaar voor een goede handhygiëne:
 - Was regelmatig de handen met water en zeep en droog af met papieren handdoekjes. Vraag aandacht voor de RIVM [wasinstructie](#).
 - Gebruik handalcohol met een terugvetter als er geen handenwasgelegenheid is.
- Maak contactoppervlakken dagelijks meerdere keren schoon met reguliere schoonmaakmiddelen: handgrepen, leuningen, lichtknoppen, liftknoppen, balies, gereedschap, toetsenborden, computermuizen, telefoons, kranen, zeephouders, gootstenen, toiletten etc.
- Besteed aandacht aan het wassen van servies en bestek met water en zeep. Bij voorkeur op een hoge temperatuur in de vaatwasser.
- Zorg voor een goede ventilatie en onderhoud uw airconditionings-/klimaatbeheersingssysteem. In theorie zijn de virusdruppels te zwaar om hierdoor opgezogen te kunnen worden.

Social distancing: contact met anderen verminderen

Als thuiswerken voor uw werknemers in het geheel niet mogelijk is vanwege hun functie, dient u te zorgen voor passende maatregelen. U moet het aantal contacten verminderen en de afstand tussen mensen vergroten.

- Voorkom aanraking en schud geen handen.
- Werknemers moeten een afstand van anderhalve meter van elkaar kunnen bewaren.
- Beperk samenkomsten in tijd, frequentie en aantallen.
- Werk in verschillende kamers van een beschikbaar pand.
- Spreid uw openingstijden en de tijden waarop wordt gewerkt en pauze wordt genomen.
- Beperk reisbewegingen.
- Gebruik met maximaal twee personen tegelijk de lift en stimuleer traplopen.
- Ventileer de werkruimtes goed.
- Plan bijeenkomsten in als online, videoconferencing of telefonisch.
- Annuleer alle evenementen of laat deze doorgaan zonder publiek.
- Ga in gesprek met werknemers in niet-kritische functies, zoals stagiairs.

Heeft het zin om een mondkapje of handschoenen te dragen ter bescherming tegen het virus?

Het dragen van mondkapjes of handschoenen door werknemers die hier niet in getraind zijn werkt niet beschermend. Er is zelfs bewijs dat deze middelen kunnen leiden tot meer verspreiding wanneer deze niet goed gebruikt worden.

Wat kan ik doen met geplande evenementen?

Annuleer alle evenementen of laat deze doorgaan zonder publiek.

Vragen over ziekteregistraties

Mijn werknemer is besmet met het coronavirus maar hij heeft geen of milde klachten, en kan nog wel werken. Mag ik hem nu als ziek registreren?

Nee, u mag hem niet als ziek registreren. Volgens de overheidsmaatregelen moet uw werknemer thuisblijven. Is thuiswerken geen optie? Treed dan eerst in overleg met uw werknemer over een oplossing. Indien er geen oplossing voor handen is, achten wij het waarschijnlijk dat u het loon van de werknemer moet doorbetalen. De wet kent als uitgangspunt dat als er geen arbeid wordt verricht, er wel recht is op loon, tenzij het niet verrichten van arbeid voor rekening van de werknemer moet komen. In dit geval komt het niet verrichten van de arbeid niet door schuld van de werknemer.

Mijn werknemer is besmet met het coronavirus en heeft klachten, en kan daardoor niet werken. Mag ik hem als ziek registreren?

Ja. Als uw werknemer besmet is en door de klachten te ziek is om te werken, kunt u hem wel als ziek registreren.

Mijn werknemer is via de GGD verplicht in quarantaine, maar is niet ziek. Mag ik hem als ziek registreren?

Nee, quarantaine is hiervoor geen reden. In principe is hij niet ongeschikt voor zijn werk en hij mag thuis ook gewoon werken. Als uw werknemer niet kan thuiswerken, treed dan eerst in overleg met uw werknemer over een oplossing. Indien er geen oplossing voor handen is, achten wij het waarschijnlijk dat u het loon van de werknemer moet doorbetalen. De wet kent als uitgangspunt dat als er geen arbeid wordt verricht, er wel recht is op loon, tenzij het niet verrichten van arbeid voor rekening van de werknemer moet komen. In dit geval komt het niet verrichten van de arbeid niet door schuld van de werknemer.

Mijn werknemer heeft verkoudheidsklachten, mag ik hem als ziek registreren?

Nee, verkoudheid is hiervoor geen reden. Uw werknemer is op basis van overheidsadvies wel verplicht om thuis te blijven. Is thuiswerken geen optie? Treed dan eerst in overleg met uw werknemer over een oplossing. Indien er geen oplossing voor handen is, achten wij het waarschijnlijk dat u het loon van de werknemer moet doorbetalen. De wet kent als uitgangspunt dat als er geen arbeid wordt verricht, er wel recht is op loon, tenzij het niet verrichten van arbeid voor rekening van de werknemer moet komen. In dit geval komt het niet verrichten van de arbeid niet door schuld van de werknemer.

Mijn werknemer kan thuis niet werken, maar wil toch thuisblijven omdat hij bang is het coronavirus op te lopen. Mag ik hem als ziek registreren?

Nee. Preventief thuisblijven zonder klachten bij een veilige werksituatie is hiervoor geen reden. Ga met uw werknemer in overleg en licht toe welke maatregelen allemaal genomen zijn om eventuele besmetting te beperken. Heeft u de zorgen van uw werknemer daarmee niet weggenomen, dan kunt u samen bespreken of er vakantiedagen opgenomen kunnen worden. Als u er dan nog niet uitkomt

en uw werknemer komt niet naar zijn werk, dan is er mogelijk sprake van werkweigering. Of er sprake is van werkweigering hangt echter af van alle omstandigheden en dient dus per geval beoordeeld te worden.

Door overheidsmaatregelen is ons bedrijf gesloten. Mijn medewerker zit hierdoor thuis en nu is hij ziek geworden. Kan ik hem als ziek registreren?

Ja. Als uw werknemer door ziekte niet kan werken, kunt u hem als ziek registreren.

Wat als de partner of kinderen van mijn werknemer ziek zijn en thuis verzorgd moeten worden, mag ik mijn medewerker dan als ziek registreren?

Nee, maar de Wet arbeid en zorg bepaalt dat de werknemer recht heeft op kortdurend zorgverlof voor de noodzakelijke verzorging. Dat is maximaal twee werkweken per jaar, 70% van het loon (maar ten minste het voor hem geldende wettelijke minimumloon). Mogelijk dat een cao hiervoor nog aanvullende regelingen kent. Raadpleeg hiervoor uw cao.

Wat moet ik doen als mijn werknemer geen opvang voor zijn kind(eren) heeft?

In deze situatie hebben werkgever en werknemer een verantwoordelijkheid om samen een oplossing te vinden. De werknemer moet zijn best doen om oppas te organiseren. Als werkgever kunt u de medewerker 1 of 2 dagen de tijd geven (calamiteitenverlof) om dat te regelen. Lukt dit niet, dan kan de werknemer vrije dagen opnemen of kijken of er andere vormen van (onbetaald) verlof mogelijk zijn, bijvoorbeeld ouderschapsverlof.

Mijn gezonde werknemers kunnen niet naar het werk komen vanwege de overheidsmaatregelen, maar zij kunnen wel thuiswerken. Mag ik hen als ziek registreren?

Nee. Preventief thuiswerken zonder dat de werknemers ziek zijn, valt niet onder ziekteverzuim. Als het een gevolg is van een overheidsmaatregel, dan kan het niet voor rekening van de werknemer komen en moet u als werkgever het salaris doorbetalen.

Wat moet ik doen als werknemers niet ziek zijn, maar ik geen werk meer voor hen heb (omdat ik mijn bedrijf vanwege overheidsmaatregelen heb moeten sluiten)?

Als er voor uw werknemer(s) geen werk meer is, dan bent u verplicht het salaris van uw werknemer door te betalen. U kunt mogelijk een beroep doen op de [Noodmaatregel Overbrugging voor Werkbehoud \(NOW\)](#). Werkgevers kunnen door die noodmaatregel een aanvraag indienen voor een substantiële tegemoetkoming in de loonkosten, en hiervoor van het UWV een voorschot ontvangen. Werkgever kunnen zo werknemers met een vast en met een flexibel contract gewoon doorbetalen. Om in aanmerking te komen voor de NOW, gelden specifieke vereisten. De regeling wordt momenteel inhoudelijk uitgewerkt en binnenkort bekendgemaakt.

Mag ik mijn werknemer vragen of hij corona heeft als hij zich ziekmeldt?

Nee, dat mag niet. U mag werknemers niet vragen naar het ziektebeeld. De kans is groot dat ze het u in dit geval spontaan vertellen, omdat het zo'n bijzondere situatie is. Let op: u mag het dan nog steeds niet vastleggen. Hoewel het om een buitengewone situatie gaat, is het ook bij de bestrijding van het coronavirus niet toegestaan om gegevens over de aard en oorzaak van de ziekte van werknemers te registreren.

Mag ik mijn medewerkers informeren over welke werknemer besmet is met het coronavirus?

Nee, dat mag niet. Conform de privacywetgeving mag u geen gegevens over de gezondheid van werknemers delen met andere werknemers binnen uw organisatie. Ook als uw werknemer zelf aangeeft dat u deze informatie mag delen met andere werknemers, is het op grond van de privacywetgeving niet toegestaan om dit te doen. Mogelijk zijn er uitzonderingsgevallen denkbaar, waarbij ter bescherming van de gezondheid van uw werknemers, toch maatregelen moeten worden getroffen waaruit zou kunnen worden afgeleid welke werknemer besmet is met het coronavirus. Denk aan het naar huis sturen van de desbetreffende besmette werknemer wanneer deze verkoudheids- of griepverschijnselen heeft. Op dit moment is er vanuit de AP of het RIVM nog geen concrete uitwerking van gevallen waarvoor dit geldt. Mocht hierover meer bekend worden, dan passen wij deze FAQ hierop aan. Voor ieder concreet geval geldt dat de werkgever zelf een zorgvuldige afweging zal moeten maken tussen de privacybelangen van de werknemer en zijn verplichting om een veilige werkplek te garanderen.

Hoe gaat de ziekmelding in zijn werk?

Als uw werknemer door ziekte niet kan werken, geeft u dat aan ons door. Wij behandelen deze ziekmelding volgens de reguliere werkwijze waarbij wij als arbodienst onder meer zijn gehouden aan professionele richtlijnen en de Wet verbetering poortwachter. Vaak zal het gaan om kort verzuim en is een spreekuur bij de bedrijfsarts niet nodig.

Wat is de rol van de bedrijfsarts?

De huisarts stelt – in samenspraak met de GGD – het beleid vast als er mogelijk sprake is van corona (diagnostiek en behandeling). De bedrijfsarts speelt hierbij geen rol. De bedrijfsarts kan adviseren over (bedrijfsspecifieke) preventieve maatregelen om besmetting te voorkomen en over passende maatregelen mocht één van de werknemers besmet zijn geraakt. Uiteraard in lijn met de geldende landelijke richtlijnen. Zie voor meer informatie ons werkgeversadvies.

Verdere rechten en plichten

Mijn werknemer heeft vakantieverlof opgenomen maar door de huidige omstandigheden is de vakantie geannuleerd. Mijn medewerker wil het vakantieverlof intrekken maar ik heb minder werk. Ik wil de medewerker houden aan het van tevoren overeengekomen verlof. Mag ik dat doen?

U stelt op verzoek van de werknemer de vakantie vast. U hoeft niet te accepteren dat er alsnog gewerkt wordt. Alleen als de werknemer ziek zou zijn, zou het hem/haar geen dagen kosten. Advies is wel om in het kader van goed werkgever- en werknemerschap met elkaar in gesprek te gaan en te proberen tot een oplossing te komen die voor beiden werkt.

Wat doe ik met lopende en nieuwe (re-integratie) trajecten?

Uw bedrijfsarts blijft analyses en adviezen uitbrengen en als werkgever heeft u de verplichting deze zo goed mogelijk uit te voeren. Het kan zijn dat u vanwege (de maatregelen rondom) het coronavirus niet in staat bent om voor individuele werknemers een (re-integratie)traject uit te voeren. Maak hier duidelijk notitie van in uw eigen dossiervoering, zoals het Plan van aanpak. Welke maatregelen heeft u niet kunnen uitvoeren en waarom niet? Voor overige vragen verwijzen wij u naar het UWV.

Mijn bedrijfsvoering is geraakt en ik kan mijn werknemer niet laten beginnen met de werkhervatting die de bedrijfsarts heeft geadviseerd. Hierdoor wil ik geen deelherstel doorvoeren. Mag dat?

Nee, het deelherstel moet doorgevoerd worden. Motiveer in het Plan van aanpak dat werkhervatting niet mogelijk is door de coronacrisis.